

#Compartim Setmana 39

Published by [Interacció](#) [1] on 29/09/2025 - 12:52 | Last modification: 24/03/2026 - 07:41

Setmana intensa i plena de miralls per pensar la cultura. Des de Barcelona fins al Brasil, passant per Irlanda i Europa, les reflexions posen de manifest que la cultura no és un afegit ornamental, sinó un camp de disputa, benestar i democràcia. Parlem de drets culturals reconeguts per llei, de festes populars que es transformen, de reptes digitals que condicionen la visibilitat de les obres i de models de participació que enforteixen institucions. Alhora, veiem com l'ocupació creix amb força, però també com la cultura s'utilitza per blanquejar interessos.

La cultura, clau per a la democràcia

Márcio Tavares: “La cultura té un rol

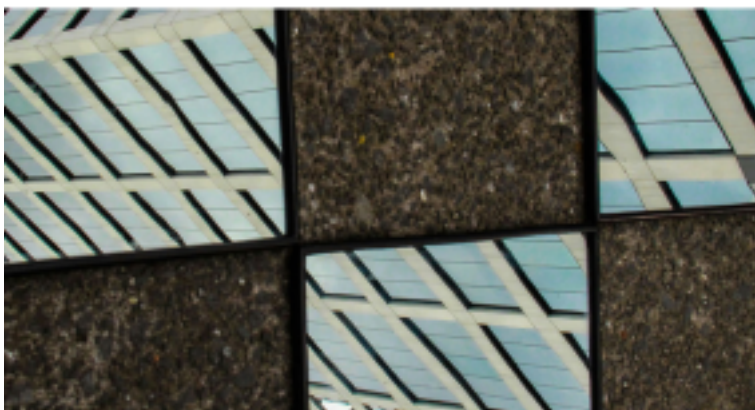
important en l'enfortiment de la democràcia”

Jordi Bordes, 25 de setembre de 2025

Márcio Tavares, secretari executiu del Ministeri de Cultura del Brasil, defensa a Barcelona que la cultura ha d'ocupar un lloc central a l'Agenda 2030 i a les polítiques públiques globals. Considera que és clau per enfortir democràcies, generar consciència crítica i combatre l'odi, enfront del discurs simplificador de l'extrema dreta. Reivindica l'experiència brasilera en drets culturals i alerta sobre els riscos de la tecnologia i la intel·ligència artificial si no es regulen amb transparència i respecte als creadors. Sense aquesta mirada, diu, la diversitat i la llibertat es veuen amenaçades.

Llegiu l'entrevista completa: [El Punt Avui](#) [2]

Descobribilitat cultural a l'era digital

Vers une politique culturelle de la

découvrabilité

Emmanuel Vergès, 25 de setembre de 2025

L'article de l'*Observatoire des Politiques Culturelles* alerta que, en un entorn digital governat per plataformes i algoritmes, calen polítiques públiques que garanteixin la pluralitat i la visibilitat de les expressions culturals. La "descobribilitat" no es limita a tenir els continguts disponibles en línia, sinó que inclou també la seva visibilitat en recomanacions i catàlegs i la seva accessibilitat en termes de preu, llengua o tecnologia. En aquest marc, els usuaris i col·lectius locals han de poder actuar no només com a consumidors, sinó també com a creadors i prescriptors de continguts. Això exigeix una estratègia cultural digital arrelada al territori, que entengui les plataformes com a nous equipaments culturals, que impulsi iniciatives locals o especialitzades i que connecti l'oferta digital amb les pràctiques presencials. Només així es pot garantir diversitat i pluralitat en un ecosistema dominat per arquitectures invisibles.

"Dans un environnement numérique où les grandes plateformes accaparent notre attention et où nos choix sont gouvernés par des "architectures invisibles", les fameux algorithmes, comment garantir l'accès, la diversité et la pluralité des expressions culturelles en ligne ?"

Llegiu l'article complet: [observatoire-culture](#) [3]

Quan la festa perd els veïns

Festes populars o aparador turístic?

Jose Mansilla, 24 de setembre de 2025

Les festes populars són un espai de trobada i identitat col·lectiva, però cada cop més esdevenen aparador turístic. L'exemple de les Festes d'Horta 2025 —amb el concurs de llançament de maletes— simbolitza l'impacte del turisme: pressió immobiliària, gentrificació i pèrdua d'espais veïnals. El fenomen de la turistificació converteix celebracions que abans eren per als veïns en productes culturals per al consum de visitants, amb activitats pensades per a la foto més que per a la comunitat. Això també passa en altres grans festes com les de Gràcia, les Falles o els Sanfermines, amb beneficis econòmics però tensions socials i culturals creixents. L'article recorda

que les festes mai han estat innocents: són un termòmetre social i polític que mostra com volem viure junts a la ciutat.

“Les festes poden ser aparador turístic, però sobretot haurien de continuar sent una celebració d’identitat, resistència cultural i generació de consciència de classe.”

Llegiu l’article complet: [Catalunya Plural](#) [4]

Europa davant la guerra cultural

Europe is in a culture war with Trump’s

America – and it shouldn’t be afraid to fight

André Wilkens i Pawel Zerkauractiv, 23 de setembre de 2025

L’article d’André Wilkens i Pawel Zerka alerta que la relació transatlàntica amb els Estats Units sota Trump no és només qüestió d’aranzels o de despesa militar: és una guerra cultural en què està en joc la identitat europea. Trump i els seus aliats busquen desplaçar el centre ideològic d’Europa i reforçar la imatge d’un continent dependent i feble. Aquest doble front —valors i autonomia— es retroalimenta i erosiona la capacitat europea de resposta. Malgrat això, les dades mostren que el sentiment de pertinença a la UE és alt i creixent, cosa que podria donar força per defensar Europa com una comunitat de valors i destí compartit. Els autors insisteixen que confiar en un “retorn a la normalitat” és un miratge: Europa ha d’assumir el repte, invertir en autonomia i entendre que la batalla és cultural abans que econòmica o militar.

“It’s culture, stupid!”

Llegiu l’article complet: [Euractiv](#) [5]

Participació que sosté la cultura

Introducing the RECHARGE Policy

Recommendations for a sustainable cultural sector

Isabel Beirigo, 23 de setembre de 2025

El projecte RECHARGE, impulsat dins del programa Horizon Europe, planteja recomanacions polítiques per fer que el sector del patrimoni cultural sigui més sostenible, inclusiu i rellevant. La seva aposta passa per desenvolupar models empresarials participatius que integrin les comunitats en totes les fases del procés: des de la creació i la presa de decisions fins al finançament. Les experiències pilot dutes a terme en diferents organitzacions culturals europees —els anomenats Living Labs— han demostrat que quan aquesta participació és continuada s'enforteixen la confiança, la pertinència local i la resiliència institucional. D'aquí en deriven algunes recomanacions clau: incorporar la participació com a requisit en les polítiques públiques, assegurar els recursos necessaris per fer-la efectiva, diversificar les fonts d'ingressos i obrir l'abast a comunitats minoritàries i territoris menys atesos.

"Participation needs to move beyond audience development. When diverse stakeholders are invited into governance processes ... the results are more inclusive, more resilient and ultimately more impactful."

Llegiu l'article complet: [Europeana PRO](#) [6]

Ciutadania cultural: més enllà del codi postal

Quan el codi postal marca l'accés a la

cultura: la nova Llei de drets culturals de Catalunya

Redacció, 22 de setembre de 2025

La nova Llei de drets culturals de Catalunya proposa reconèixer la cultura com el quart pilar de l'estat del benestar, amb els mateixos drets que l'educació o la salut. Reconeix sis drets: identitat cultural; accés; participació; expressió i creació; educació/formació artística; i drets laborals per a professionals del sector. El text obliga institucions i entitats culturals a garantir aquests drets amb mesures concretes: descentralització, cultura comunitària, inclusió territorial, accessibilitat i condicions dignes per a creadors.

El procés ha incorporat aportacions de ciutadans, entitats i experts en diverses fases participatives. El principal assumpte serà transformar un reconeixement legal en polítiques operatives amb recursos reals.

"Fer de la cultura un veritable quart pilar de l'estat del benestar vol dir garantir que cap persona no quedi exclosa de la vida cultural pel lloc on viu, pel nivell de renda o per la seva situació personal."

Llegiu l'article complet: [elcritic.cat](#) [7]

Renda bàsica per a artistes a Irlanda: creativitat i benestar reforçats

Ireland: Basic Income for Artists Boosts

Creativity and Wellbeing

Creatives Unite Newsroom, 16 de setembre de 2025

Irlanda va fer una prova pilot anomenada *Basic Income for the Arts (BIA)*, que durant dos anys ha donat 325 € setmanals a artistes i professionals creatius. L'avaluació mostra que aquest suport econòmic fixa condicions de treball en el sector: els beneficiaris han dedicat més hores a la creació, han produït més obres noves i han invertit més en materials i espais. El programa també ha reduït molt l'estrès financer i les experiències de privació entre artistes. Des de l'inici, els que reben la renda bàsica perceben menys barreres per la remuneració baixa, menys sentiments d'ansietat o depressió, i millor estat de salut mental general. Aquest estudi evidencia que les ajudes econòmiques directes poden ser una palanca efectiva per mantenir talent al sector i reforçar el benestar social i creatiu.

"The BIA payment has significantly reduced the proportion of artists who feel that "low pay" is a barrier to working in the arts."

Llegiu l'article complet: creativesunite.eu [8]

Psy-washing": música trance, neutralitat i complicitat

Own Spirit y 'psywashing': cuando la cultura trance sirve para legitimar a Israel y el genocidio en Gaza

María Giaever López i José Angulo Fernández, 16 de setembre de 2025

L'article denuncia com el festival Own Spirit (Huesca, setembre 2025) ha esdevingut exemple de *psy-washing*: l'ús del trance com a tap per legitimar Israel malgrat el genocidi a Gaza. Esmenta la participació de DJs israelians que han fet declaracions públiques a favor de l'exèrcit, la prohibició de símbols pro-Palestina i la retirada d'octavilles crítiques, tot plegat sota l'argument de "neutralitat política". El text explica que el trance, que va néixer com a expressió contracultural, espiritual i minoritària, es transforma en espai de mercaderia i propaganda: artistes vinculats a l'estat israelià guanyen visibilitat, i el públic israelià participa de manera ostentosa (banderes, presència de soldats, actes simbòlics). També assenyalava moviments de boicot, crítiques internes d'assistents i treballadors, i la creixent tensió entre models associatius i corporatius en els festivals, on la pressió comercial

eclipsa compromisos ètics.

“La celebración del festival Own Spirit ... ha sido objeto de críticas y de llamadas al boicot al contar con la presencia de dj israelíes sionistas en su cartel.”

Llegiu l'article complet: [El Salto](#) [9]

Aquestes setmanes també hem llegit (i ens ha semblat molt interessant)

L'ocupació en el sector cultural es dispara un 26,6% a Catalunya (25 setembre 2025)

L'ocupació cultural a Catalunya ha crescut amb força el segon trimestre de 2025: 225.600 persones treballen en el sector, un 26,6% més que l'any passat. La pujada és especialment significativa en l'ocupació femenina (+35,8%) i entre els no assalariats (+38,2%). El sector representa ja un 5,7% del total de l'ocupació catalana, un punt més que el 2024. A escala estatal, el creixement és molt més moderat (+10,5%), amb 957.700 persones ocupades i un pes del 4,3% sobre el total de l'ocupació. [cultura21](#) [10]

El catecisme neuro / Damià Bardera Poch (25 de setembre de 2025)

L'article de Damià Bardera alerta contra la “moda neuro”, que utilitza el prestigi de la neurociència per simplificar l'existència i vendre autoajuda disfressada de ciència. Sota l'aparença d'imatges cerebrals acolorides i termes tècnics, es redueixen emocions i comportaments humans a neurotransmissors, convertint la llibertat en “il·lusió neuronal” i la responsabilitat en un miratge. El problema no és la ciència en si, sinó el seu ús reduccionista i ideologitzat, que esdevé una nova coartada per als vicis humans i un intent de domesticar la condició humana, que sempre desborda qualsevol explicació biològica. [nuvol.com](#) [11]

Fabular paisatges: L'escenografia d'un despropòsit / Joan Casellas (24 de setembre de 2025)

L'article de Joan Casellas qüestiona el projecte *Fabular paisatges* com a encàrrec institucional més polític que no pas fruit d'un debat cultural real. Assenyala les contradiccions d'una proposta que vol descolonitzar però exhibeix irregularitats d'ús del català, problemes museogràfics greus i un muntatge precari malgrat un pressupost d'un milió d'euros. Espais insalubres, escenografies mal resoltes, accessibilitat limitada i una gestió improvisada reforcen la sensació d'una operació més imperial que contextual, que posa en dubte la coherència i el sentit de l'aposta. [Premsa Comarcal](#) [12]

Cultura en disputa, alguns apunts breus /Oriol Lladó (23 de setembre de 2025)

L'enquesta *Cultura en Disputa* (Òmnium) mostra que la joventut dels Països Catalans viu la cultura sobretot com a entreteniment i demana més oferta presencial, especialment cinema, concerts i teatre. La lectura supera videojocs i pòdcasts, però les xarxes socials (YouTube, TikTok, Instagram) dominen el consum cultural. El català és percebut com a feble en sectors com cinema i videojocs, tot i que es reclama més presència i polítiques de suport. El preu i la manca d'oferta territorial són les principals barreres d'accés. [LinkedIn](#) [13]

Mònica Baró: "Hi ha nens que no entren en literatura però que llegirien en bucle el llibre dels rècords" (21 de setembre de 2025)

Les biblioteques escolars tenen un impacte directe en l'èxit educatiu i en la comprensió lectora, però a Catalunya la seva presència és desigual i sovint limitada a cinc hores setmanals, insuficients per donar suport a l'aula. Mònica Baró alerta que això amplia la bretxa entre centres i reclama inversió i professionals de la informació, especialment a secundària, per combatre discursos d'odi i crear cultura informativa. També defensa ampliar la idea de lectura més enllà de la ficció: la no-ficció atrau molts infants i pot reforçar l'hàbit lector. [elperiodico](#) [14]

Acord entre la Diputació i l'Ajuntament de Barcelona per tirar endavant el nou equipament de La Casa de la Premsa pel 2029 (18 de setembre de 2025)

L'Ajuntament i la Diputació de Barcelona han arribat a un acord per rehabilitar la Casa de la Premsa (Sants-Montjuïc) i convertir-la el 2029 en el *Centre de Recerca i Acció Comunitària en Arts Escèniques* de l'Institut del Teatre. L'edifici patrimonial serà cedit a la Diputació, que finançarà íntegrament les obres. El projecte inclourà un arxiu documental escènic, residències artístiques, col·laboració amb la comunitat, recerca i formació en arts escèniques, combinant patrimoni i acció comunitària. L'ampliació de la biblioteca Francesc Boix se cedirà a un nou edifici al carrer Blesa, més central, abans de l'estiu de 2026 [institutdelteatre](#) [15]

Rob Riemen: "Hem malgastat quinze anys" / Ot Bou Costa (17 de setembre de 2025)

Rob Riemen alerta que Europa ha deixat passar quinze anys sense combatre el "nou feixisme", en part per la manca de reacció de la intel·lectualitat europea. Segons ell, la dominància del paradigma numèric —valorar les xifres per sobre de la qualitat— promou el poder dels influencers i rebaixa la reflexió moral i cultural. Ei també critica el rol de les xarxes socials, que amplifiquen discursos simplistes i alimenten la pressió de la fama com a mesura de valor. Riemen sosté que la crisi cultural i ètica precedeix i alimenta les crisis polítiques: per combatre el feixisme cal recuperar la qualitat, el sentit i el compromís més enllà del tòpic i la quantitat. [vilaweb](#) [16]

El conjunt de veus i casos d'aquesta setmana revela un fil comú: la cultura és un espai on es projecten les tensions del nostre temps —democràcia amenaçada, desigualtats socials, mercantilització de l'espai públic, hegemonia digital, precarietat laboral i guerres de relats. Però també és on es dibuixen les respostes: lleis que reconeixen drets, polítiques que garanteixen diversitat, experiències que posen la comunitat al centre, programes que donen estabilitat als creadors. Entendre la cultura com a infraestructura de futur vol dir assumir-ne la complexitat i treballar-la com a camp estratègic, no subsidiari.

Categories: Compartim

Categories: Sèries editorials

Tags: drets culturals

Tags: governança cultural

Tags: participació cultural

Tags: cultura digital

Tags: treball cultural i professionals

- [17]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2025/09/29/compartim-setmana-39>

Links:

- [1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>
- [2] <https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2578362-la-cultura-te-un-rol-important-en-l-enfortiment-de-la-democracia.html>
- [3] <https://www.observatoire-culture.net/politique-culturelle-decouvrabilite/>
- [4] <https://catalunyaplural.cat/es/fiestas-populares-o-escaparate-turistico/>
- [5] <https://www.euractiv.com/news/europe-is-in-a-culture-war-with-trumps-america-and-it-shouldnt-be-afraid-to-fight/>
- [6] <https://pro.europeana.eu/post/introducing-the-recharge-policy-recommendations-for-a-sustainable-cultural-sector>
- [7] <https://www.elcritic.cat/mes/espai-critic/quan-el-codi-postal-marca-acces-a-la-cultura-la-nova-llei-de-drets-culturals-a-catalunya-247098>
- [8] <https://creativesunite.eu/article/ireland-basic-income-for-artists-boosts-creativity-and-wellbeing>
- [9] <https://www.elsaltodiario.com/musica/own-spirit-psywashing-cuando-cultura-trance-sirve-blanquear-israel-genocidio-gaza>
- [10] <https://cultura21.cat/noticies/locupacio-en-el-sector-cultural-es-dispara-un-266-a-catalunya/>
- [11] <https://www.nuvol.com/lilibres/assaig/el-catecisme-neuro-451894>
- [12] <https://www.premascomarcal.cat/opinio/10391/fabular-paisatges-lescenografia-dun-desproposit>
- [13] <https://www.linkedin.com/pulse/cultura-en-disputa-alguns-apunts-breus-oriol-llad%C3%B3-b7ule/>
- [14] <https://www.elperiodico.cat/ca/societat/20250921/monica-baro-hi-nens-entren-121792644>
- [15] <https://www.institutdelteatre.cat/noticies/pln597/acord-entre-la-diputacio-i-l-ajuntament-de-barcelona-per-tirar-endavant-el-nou-equipament-de-la-casa-de-la-premsa-pel-2029>
- [16] <https://www.vilaweb.cat/noticies/rob-riemen-feixisme-xarxes-socials-entrevista/>
- [17] <https://interaccio.diba.cat/node/10192>